

Кюч салыу көрөнюрчә хайыр келтирип башлаганды

Ахыры. Аллы 1-чи бетдеди.

Шёндоголо немисли бораоудине уа бир жолга 32 инекини сауап чыгарган ои береди. Көп жумушпа компютерни болушугу бла тамакланылады. Хар ийнекини боюнунда кзонгурочкуларны ооруланды «респондер»-электрон карта-тагы барды. Оп хар ийнекден кыяллы бир сот алынгангын терегп тургураа амал береди.

Директор «сорюнону менеджер» деген сөзлени айтаанды, анга тыгылганганга бек сейр көрөнгөндө. Алай мында аллай кылулбарды, иш хакында 19 минг сомга жетген. Мюнону кесини жарашарыуу зоводу ишенини бошалау уа, иш хакыны 30 минг сомга жеттирдиргеп белгиленди. Мында урунган специалисттерден да эп мюлк жаны бла бийик билим иленеди.

«Сарокни» коллектив-фермер можде «Золотой колос» аргокончери а стюло кыле ескерди. Ала мында бийик билим береди. Ала мында бийик билим береди. Ала мында бийик билим береди.

узак болмай орналыды. Оп кюялаа ёсдорюен «Янненчо» фермады. Анда 2200 жаныуарнык барды. Иш а мында эки жыл агыа 10 тиш жамда 2 оржек кыончанд башланганды. Сергей Янненчо бир айга 10 тонна эт чыгарып жетти комплекс кыуар умут этеди. Эл мюлк министрствога бизнес-план да бергенди. Оп айтканга кёре, продукция сазалай кызылганган жерлери жоксуду, алычула очереды болуп союлумчодоло.

Алаиди да, республиканы агропроекттенешность комплексни иги айнып барганы мюлк жорюночюу шёндоголо кайгылы амалларды да онтирдиентелери көрюнону турды. Правительство Председатели чертенгиа, эпде алы технологианы хайрылануу эплиени кюялайыктыларын ёсдорюеге, агрономия амалыны ийнектердиге себеттик этени боа кыламык, эп мюлке деш ишленгенден да бютон уллу уста-лык, бютон бийик билим илзиди.

«Окьюу ара халны түзөтүргө, кыаузугаланы кетердиге болушуруккуду»

Ахыры. Аллы 1-чи бетдеди.

Абу Ханффаны атын жюрюттөн Шимал Кавказ ислам университетни ректору Чочайланы Шарафутдин кери айтканды. Бир жамда жемдиз көнгөндөн сора теология факультет ачарга белгиленеди. «Алай бла бизини студенттерибиз эки диплом алыдыкыла: светский эм дин жаны бла. Буагызгада уа аланга 36 илминди дарсно берилдеди. Саууатчыл, садык, иштетсий араб эм илмилти филосо, Россияны кесини, политология, философия ам башкала. Алай шёндю бир жолга 44-ден көп жашыны бла кызыны окутурга оңугуз жоксуду, отулаа асылы тардыла. Жаңы арада уа 100 студент октурукчуду», - дегенди.

башлангандыла. Адамла ислам нег чакырганга аныгыгыла ол заманда да кыаузула тохарыкыдыла. Биюночююда уа кёпле динни саудла да угый, аны кеслери жараткан бир кесегине юйренин кыяладыла. Оп а терди. Ислам терек билим илзиди. Аны Аллага оюлгууу динден бергенди, ол себеден анга кесибини оюмузуну кюшоюра, жорюктурун толдордиге эркин туйолюбо. Биз Мухаммат (райгэмбары) (Аллахны салымы анга болсун) айканын таянып жашайбы.

Ректор билдиргенча, жаңы журтуну биринчи атажанды библиотеке, типография, экинчисинде окуу кабинет болукудыла. Баскетбол, волейбол ойнара спорт зал да ишленеди. «Жаш адамла суу конню мында турукудыла. Ала 3-4 адам сыйынган отулаада жарашарыкчуду. Корпунсу эки атажанды жашла, биринде уа кызыла турукудыла. Бюночююда уа университетте окуучуларды кеслери кая тепел, фатарада кенинчируге тоедиди», - дегенди.

жаны кыаузуа бла башлангандыкыдыла, дегенде да аз туйолюбо. Сёз ючюн, быын февраль айда Налыкында тероризмде бла экстремизмге кыаужа мизинде сөлөнгөндү, бу арада кимле окурукчудыла, жашла неге юйрениркиди, бизге жаңы руш керемкюди, дегене болгандыла.

«Кертинси айтканды, адамла бек кюркюкыдыла. Ала республикага башка региондан студентле келип оунуадыла, жаңы кыаузуа башкалыга деп жарасылдыла. Алай бу оом тос туйолюбо. Ылайы ислам арада башка республикада да бардыла, тышындан бизге адам да келип туйолюбо.

Ислам имуда бергилли алимине, асабынан тийирли бардыла, аяны барысын да билгире тийишди. Кюранда, сен бир затны аныгылмай зонен, аны кыаузуа керексе, деп жазылдыла. Башкача айтканды, билгенде затны юксюндө кесинги оомуну атыргыз жарамдык.

СМИНАР Анкеталаны билдириулерине таяна

Ахыры. Аллы 1-чи бетдеди.

Майскийде Б.Хамдано аты агропроекттенешности колдоо аргокончери алынды. «Башланган эм орта профессионал билим берген учрежденияны директорларыны класс башчыла бла юйретиши иш бардырган орнубасарларыны ишлери кыял кызурылаа керики. Буага тематга К.М.Р-ни Билим бергиш орнуму министрствосу республикага семинар бардырганды. Аны ишине ол ведомствода ишленген, республиканы тийишли учрежденияларынан, лицейлеринден, колледжлеринден да устаала, класс башчыла да кыатышандыла. Семинарны чеклеринде колледж»

жани преподавательлары классларын-иште ашканды жарашарыкчуду, андан сора да, «Кризис-подготовкочо возраст» деген ат бла уллу проект чыгарып, анга кёре да ишленгенерин билдиргенди. Бу тематика боа байланы филиалны биринчи куруну кулашты Ирича Черкесизинде окуучуны «Жашуу бла даулашала» деген социальный проектин презентациясы болганды. Ол, анкеталаны бла социологияны билдириулерин хайрыла-ны, жаш тылоно арасында социудия кёп бола барганыны юксюндө оюнун айтканды.

заманда да кыаырык туйолюме-ранга кыаузуу ара ишленген. Социальный ролинг көрүктөндү. Анда кюлаисы, аталары, аналары ичигиче болган юйорледе ёсгөнгени эм кеслери кыяын кылыкчы болган сабыниени оюноринден сөз барды. Социологияны юксюндө бирини ишин бу жаңы асламырак создондила. Жаш адамла кеслерины жашауларын юзюм очула, кыялы эм кыяллы амалла боа юйретиши иш бардыгыз болгуну тийендила. Ол кюн сыйналарыны юксюндө бирини окуу учурджиналдан келгенден да айтканды болгандыла. Семинарны практика кесегинде

уа кюнакыла мастер-классха кыаузуу айтканды. Ала «Хар не де сени кюпунгады» деген иш оюнунга да кыатышандыла. Алай бла барысы да кеслерины окуучуларына сейр эм керкил затлары оюноринден халда шёндиргез болгуну практикада кыаузуу көргөндү.

Семинарны хазыргаланла анга кыатышанла былай тоёбшюну бардыруу жалаанда класс башчыла ючюн угый, саудла да окуу учурджиналдан ишленген окуучу да уллу магананы тухтанын чертендила.

МОКЪАЛЛНЫ Зухура.

Экология Кавказны тауларында бузла эригенге сезиледи

Ахыры. Аллы 1-чи бетдеди.

Кыарчай-Черкесни экологияны эм алимлери аяр жылыны ичинде Кавказын баш сырында буз бергени сезилип башлаганды. Алай бир буа ёзёне кыялыла, дейди. Специалисттери айтканына кёре ол терегерде кудурете заран келтиргеп болукуду.

Кыарчай-Черкесни кыярал университетини алимлери бардырган ишле Кавказын тауларында хауаны жылыгыз огулгыт керкириден аслам болгыны буланга терк эрити барганын ачыклагандыла. Хауаны битёуло халда жылынуу, тенгиз жагаладагы регионаны суу боа басарга кюрюктуу эттенден сора да, тау жерлеге октурукчуду.

Климатологаны айтылларына кёре, 350 жылы ичинде хауаны жылыгызы жалаанда 0,7 градуска көтөрүлгенди, ахар 30-35 жылы ичинде уа – терк окула 1,3 градуска көбейгенди. Сёз ючюн, Кыарчай-Черкес Республикада озган жылы жайнда суткада орталык жылылык мардадан эс эки-юн градуска көп болуп турганды. Ол Кавказын кыяр бержюно-йиченин азыларна кёре, Буа ёзёне баш Кавказ сыртна кыабырталыгында. Озган ёмюрюну 70-чи жылына дери ала жанындагы аркында да болуп эдиди. Шёндю, Минги тауну айтмасак, эки буа тосле жорюкчуду. Кюбун черекени бассейнинде болуучу 408 бу ёзёнерин эримей кыялыны 352-сиди. Ала Кыарчай-Черкесни жериндеди.

Гидрометеорологияны Шимал Кавказ управленийисы баш лициялоу Юрий Ильяшевич Кыаузуу ахыры 30 жылы ичинде кынага бүтөн жорюкчуду 4,3 квадрат километрге азыайганды. Шёндючора терк эрип барсала, Орус география обществону

Кыарчай-Черкесде ёлемононо оюнуучу Вячеслав Онищенко эттен тереугеле көре, кыяллы бузла жалаанда 80-100 жылга жеткенди. Специалистле аяны ол халда терк эримлериин салы тартуу адам учу бардыргын ишле боа байлалмыздыла.

Советлени жылларында, аш-азык программаны толтуруп муратадо агропроекттенешность комплексни айнытууну теркиндиргеп чокоршип, жайлыкында отпаулары сездиргенди. Аны хатасында Кыарчай-Черкес Республикада малланы кеминчиюру жайлыкыла 34 проценти тосургаарды. Андан сора да, агачыны ойнгенериа кыарып барганды, ала уа географиялы сөт боа иш сулуу тап хайрылауу бла байлалмыздыла.

Аны хатасында мал сорууле жерни мылыгызын жалгыткан тымыл баш кыатысын тосургаардыла, агачына иш оюмуз кыаруу да анга себеттик эттенди. Алай бла экосистемага уллу заран тоенди. Суу ызла да ашылгандыла, жерде мылыкты көбөйгөнди, алай боа тау черкелде уллу суу азыайганды, Вячеслав Онищенко Ара Россияны черкелеринде суула керкириденде дег сөз да.

Ахар жылда Кыарчай-Черкесде уллу эм гиче черкелдене бла суучукулдан жюден асламырагы куруп кеткенди. Ол жаны бла артында бир жонга кыял сартыны эрип кеткен булары суу боа жалгычуну черкеле кыаргандыла. Тюз ма алай бола барды Кыабарты-Малкварда, Дагыстанда, Чеченде да.

Гидрография балансны порленгенге-нини кыаруула мюлк юсгөн би-тирленни орунуу мылыгызын оёгөн битимле бийикте эте башлагандыла. Хауаны жылыгыны битимлене ёсуу болжалларын 10-12 юнинге көбөйт-көдү.

Аяны жаб башында айнуулары кю-беш кон алга башлана сөле, коз артында жукууга да ала алты-жетти юн кеч киришеди. Жаңыларда да жашауларын ол порленегеле келишдирип ючюн, жорюночю жолларын, ток алышандыруууу, тыло берюну болжалларын порлендиргенди.

Кыарчай-Черкесни жаңыуарлары омуулду суулда биология байлыкыла кюоруула эм хайрылануу жаны боа управленийисы баш кыярал инспектору Хаджимурат Кочарову оюминдө керкө, хауаны терк жылыгыны хатасында жаңыуарла агынны кемипин турган жерлерин алышындрыдыла, ооуугурак жерлеге кечиде Алимлени оюминде керкө, хауаны жылыгына башына кыатышанла эм жаңыуарлы ашларын осландырганды, ала эртен аласында бла ингир салкында болмаса отлапмагандыла эм аш тапмагандыны ючюн. Чабакяны жылыны атам эм жаңыуарлары тыло берген кыаруула порленеди. Жаңы хауа болуулуга келишамалганга анык кюруп келгенде тап жайлыкыла барлыкыла недд башха жерлеге көпюн көтеркидила.

«Российская газета».

Ортадагы тишируу Валентина Терешкованы аны онг жанындагы Эвеляны Соломен, ла, жерме. Негерлерини, кешен да бек иги сыйлабай, Аша шаганды да жоь эди Валентинаны. Аруу кюа болмаз эди, баям.

«Кыялы адамды деп аныгыладын сен аны кылыкын, кесин жюрютенин. «Мен космонавт, сиз а бош адамла», - деп, ат башындагы былшек, огуесе уа? Кюшда эки кече кыады. Бек адежи адам эди. Ююрюнден башлап космонавт чакырганына дери көп халар айткан эди. «Мени сыныууз жибеген эдиле космосха. Бир кызын барды Шёндю медицина институтда окуйду. Саудугу аламан туйолюдо», - дегенин кесини ауузундан шиттенин.

Аш ашап бошгандан сора, тишируула бля бля столу шыгып, ардыла жууп турганды. Кесин көртөрөн адам туйолю эди.

«Дарманында а бердинги минн сора» иш Шешалары кыюлуп, жарашдырылып курьяларды бар эди да, ала-дан берип жибеген эдим.

Арда дарман жаргаанды деп, кыуанып, кыагы да жазганды.

Бир керек спутникде хайырыланган прибораны чыгарган заводун генеральный директору кувелиди. Ол да Валентинаны ити шубакарындан бир. Дарманын жарал Терешкова ити болганды деп халар айткан эди.

ОСМАНЫ Хыиса, бир атажда жашагандыла.

МОКЪАЛЛНЫ Зухура.

МОКЪАЛЛНЫ Зухура.

МОКЪАЛЛНЫ Хыиса.

МОКЪАЛЛНЫ Хыиса.

